

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 1. april 1975-31. marts 1976.

(Lovforslag nr. 244. Fremsat 30/4 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Arbejdsløshedsforsikring for selvstændige erhvervsdrivende, nyuddannedes dagpengere, dagpengeydelsens varighed, ferie m. v.)

(Lovforslag nr. 248. Fremsat 6/5 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Kaj Poulsen (S):

Dette forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring er et led i det forlig, som sidste år i maj måned blev indgået mellem det radikale venstre, kristeligt folkeparti og socialdemokratiet. Jeg skal på mit partis vegne udtrykke tilfredshed med, at dette forslag nu bliver fremlagt til behandling. Forslagets gennemførelse vil betyde, at vi får ændret tingenes tilstand på de allervæsentligste områder, hvor der har været og er urimeligheder til stede.

Det udvalg, som blev nedsat efter forliget sidste år, er nu kommet med en delbetænk-

ning om de problemer, som forligspartierne bad om at få forelagt hurtigst muligt.

Hvad angår de foreslåede ændringer af dagpengeydelsens varighed, kan det vel nok siges, at forslaget kommer i ellefte time. Den nuværende lavkonjunkturperiode har nu været så langvarig, at hvis ikke vi i denne samling får ændret 26 ugers reglen, må vi se i øjnene, at et stort antal arbejdsløse i løbet af sommeren vil miste den sidste rest af tilhørsforholdet til arbejdsmarkedet med de problemer, dette giver. Det kan vist ingen i denne sal være interesseret i.

Det nye i dette forslag er, at selvstændige erhvervsdrivende bliver omfattet af denne lov. Det forslag, som Trierudvalget er kommet frem til på dette område, er efter min opfattelse stort set fornuftigt og brugeligt. Det må være rigtigt, at en sådan ordning gennemføres nu. Vi har især i de senere år været vidne til, at tusinder af selvstændige på grund af de liberale kræfters frie spil er blevet tvunget bort fra deres job på grund af kapitalstærke mænds og koncerners fremtrængning i samfundet. Vi havde hellere set initiativer for at begrænse disse kræfters fremtrængning; så havde et lovgivningsinitiativ som det, arbejdsministeren her har foreslået, ikke været nødvendigt.

Forslaget om ferie for de arbejdsløse er efter socialdemokratiets opfattelse et skridt i den rigtige retning. Efter forslaget vil de arbejdsløse i ferieperioden blive fritaget for at møde på arbejdsformidlingen, således at de herefter kan tage på ferie ligesom alle andre mennesker og tage, hvorhen de ønsker.

Arbejdsministeren peger selv i bemærkningerne til forslaget på de urimeligheder, en person er ude for, når han eller hun efter en arbejdsløshedsperiode igen får arbejde. En sådan person kan året efter en sådan periode i arbejdsløshed ikke holde ferie. Jeg håber, at det udvalg, som er nedsat, vil arbejde videre med dette problem, således at vi på et senere tidspunkt kan få ændret dette forhold.

Som det fremgår af mit indlæg, er vi i socialdemokratiet naturligvis positivt indstillet over for forslaget, og vi håber ligesom arbejdsministeren, at vi kan få det gennemført, inden tinget tager på ferie.

Røtzler Møller (V):

Som det fremgår af arbejdsmarkedsudval-

[Røtzler Møller.]

gets betænkning af 23. maj 1975, så er der et flertal for, at vi skal have en eller anden form for arbejdsløshedsforsikringsmulighed for de personer, vi benævner selvstændige. Venstre er med i et sådant flertal, og vi skal derfor medvirke, så godt vi kan, til, at det forestående udvalgsarbejde fremskyndes mest muligt.

Arbejdsministerens forslag baseres på Trierudvalgets redegørelse af april 1976, men ministeren har dog fraveget dette udvalgs forslag på nogle centrale punkter, f. eks. med hensyn til personkredsen. Her har ministeren taget os på ordet og har lavet en kasse for selvstændige erhvervsdrivende i allersnævrreste forstand. Jeg siger det på den måde, fordi vi i det seneste år har fået omdannet en række personlige firmaer til enten aktieselskaber eller til anpartsselskaber, og det vil sige, at der her er en del selvstændige eller måske grupper af selvstændige, der er blevet ledere af sådanne selskaber. Disse personer skal vel også med.

Endelig synes det at fremgå i forhold til Trierudvalgets forslag, at de medhjælpende ægtefæller også er udeladt. Det synes vi også er forkert, for denne gruppe af personer bør vel også være optagelsesberettiget ét eller andet sted.

Tiden er ikke lang nok til at behandle alle forslagets principielle enkeltdele, men jeg kan sige, at også beregningsgrundlaget for dagpengene og ledighedsspørgsmålet vil vi drøfte nærmere i udvalget.

At ministeren ikke vil have blandede kasser, havde vi ventet, men ministeren må så til gengæld være klar over, at der kan opstå problemer ved overflytning mellem lønmodtagerkasser og ikke-lønmodtagerkasser. Derfor vil det være klogt af de personer, der vil starte en kasse for ikke-lønmodtagere, at gøre kassen så bred som muligt, og det vil i princippet sige én kasse.

Med hensyn til nyuddannedes dagpengeret er venstre indstillet på at se på dette problem. Trierudvalget har nogle gode og sunde betragtninger vedrørende dette spørgsmål, men ministeren bruger slet ikke udvalgets forslag, ej heller bemærkningerne hertil. Det er skuffende, at ministeren således springer over dér, hvor gærdet er lavest. Vi ønsker at inddrage Trierudvalgets bemærkninger i udvalgsarbejdet, fordi 9/10-

reglen af en almindeligt gældende normal-lønsats løser mange problemer, og vi skulle måske se på at gøre netop dette punkt mere generelt gældende.

Lovforslaget medtager også et luksusproblem, nemlig om ferie. Trierudvalget kommer med nogle gode synspunkter vedrørende optjening af ferieret. Udvalgets forslag er konsekvent, men bygger på et galt princip. Ministeren har da heller ikke fulgt udvalgets forslag og er gået sine egne veje i dette spørgsmål, men det er det bare ikke blevet bedre af. Det er et rigtig dårligt forslag, som kun kan rejse en masse tvivlsspørgsmål. Venstre er ikke afvisende over for ferie-spørgsmålet, for der er nogle familiemæssige og nogle psykologiske problemer, specielt for familier med børn, som vi meget gerne vil være med til at løse.

Johan Philipsen (V):

Jeg skulle på venstres vegne komme med nogle få udtalelser om forslaget om ændring af den såkaldte 26 ugers regel. Jeg beder formanden om tilladelse til et kort citat fra Trierudvalgets redegørelse, hvor de skriver:

„Der har i nærværende udvalg været enighed om, at beskæftigelsesvilkårene ikke bør ophæves, ligesom der har været enighed om at anse en lempelse af disse regler som sekundær i forhold til en forbedring af beskæftigelsesmulighederne, . . .“

Og senere:

„Udvalget finder det ikke samfundsmæssigt eller menneskeligt acceptabelt, at en ledighedsperiode for det enkelte medlem kan strække sig over flere år i træk, og at det må betegnes som urimeligt og uhensigtsmæssigt, at så lang en periode kan hengå inden for forsikringssystemets rammer, . . .“ osv.

Jeg skal standse her og sige, at vort stive lønssystem i realiteten skubber de svagere i baggrunden. Vi har en række personer, der af den ene eller den anden grund ikke er fuldt på højde med andre, og de bliver ringere stillet i konkurrencen om beskæftigelsen. Det fremkomne forslag er jo en bekræftelse af rigtigheden af dette synspunkt, og de personer, der allerede er i klemme med 26 ugers reglen, og de, som snart kommer det, er jo personer, der ikke har haft arbejde selv i den tid, da vi havde den såkaldte fulde beskæftigelse.

[Johan Philipsen.]

Forslaget er en kedelig løsning. Det er over for de omtalte personer i realiteten en brutal løsning, fordi mange af disse personer formodentlig er fejlplaceret i vort samfund, og dette problem ændres jo ikke ved, at vi i realiteten udsætter det.

Bach (FP):

Med lovforslag nr. 248, fremsat af arbejdsministeren den 6. maj, er der for fremskridtspartiet og sikkert for alle politikere rørt ved to af velfærdsstatens allerstørste problemer. Men det rigtige navn er vel ofret, nemlig de langtidsarbejdsløse og selvstændige erhvervsdrivende og i særdeleshed mindre erhvervsdrivende.

Ændringerne kan deles op i 4-5 punkter: punkt 1, arbejdsløshedsforsikring for selvstændige erhvervsdrivende, punkt 2, lempelse af 26 ugers reglen, punkt 3, ophævelse af 180 dages reglen, og under punkt 4 bliver der vist tid til at nævne § 47, halvårlig regulering af dagpengenes størrelse.

Hvis vi starter med de selvstændige erhvervsdrivende anno 1976, har jeg lyst til at sige til ministeren — det har fremskridtspartiet gjort gang på gang og ved alle lejligheder, og vi vil fortsætte — at det, erhvervslivet har brug for, i allerhøjeste grad er en reformpause og så for tusinde gang en forenkling af alle de byrder, et flertal i folketinget pålægger den selvstændige. Kun ganske få selvstændige har lyst og råd til nyinvesteringer med hele den lovdyne og det ulønnede arbejde, man har trykket ned over dem. Mit råd af hele mit hjerte skal være til vore 321.000 selvstændige, herunder 100.000 medhjælpende ægtefæller: I sidder på en tidsindstillet bombe. Halvdelen skulle under de arbejdsforhold og de fremtidsudsigter, folketinget byder jer, hurtigst muligt dreje nøglen om, da det er meget senere, end mange af jer aner. Vi kan ganske vist ikke undvære det, I iværksætter, og jeg gad nok vide, hvordan den offentlige sektor vedblivende skal skaffe midler, når man har kvalt de produktive i samfundet. Men advarslen har til dato ikke hjulpet en pind, tværtimod. Så sent som i sidste uge forhøjede man arbejdsgiverbidraget, og vi ser gang på gang, at en yderligere stramning kan ventes.

Jeg ved godt, at det var nærliggende under de omstændigheder at gå helhjertet ind

for arbejdsløshedsunderstøttelse til selvstændige erhvervsdrivende, men når jeg har læst paragrafferne og bemærkningerne igennem, må jeg skuffe ministeren med en kølig holdning. Vi ville meget hellere være med til at gribe om ondets rod: indkomstskatten, udtynding af lovjunglen og begrænsning af papirvældet.

Punkt 2 er en lempelse af 26 ugers reglen, som i al sin enkelhed går ud på, at 3 år forlænges til 4 år. Fremskridtspartiet ser med den allerstørste bekymring på de langtidsarbejdsløse, men vi tror, der skjuler sig helt andre problemer bag forslaget, end der kan klares ved blot at ændre 3 år til 4 år, for hvis ikke det er lykkedes en arbejdssøgende inden for 3 år at opnå 26 ugers arbejde, så er der i hvert fald problemer, der i allerhøjeste grad trænger til en grundig revision. Fremskridtspartiets forslag nr. 237 fra sidste samling til lov om midlertidige omskolingsbidrag for langtidsarbejdsløse var måske værd at kigge på endnu en gang.

Punkt 3 vedrører § 54, stk. 2, der omfatter 180 dages reglen, som ministeren ønsker ophævet. Fremskridtspartiet må klart sige, at vi er skeptiske over for en ophævelse, der bl. a. kunne medføre, at unge nyudlærte ville foretrække at blive på stedet, hvor de er udlært, fremfor at søge hen, hvor der er behov for arbejdskraften, for der er jo i de allerfleste tilfælde tale om unge, der er familieafhængige.

Med hensyn til punkt 4 om de halvårlige reguleringer af dagpengenes beløbstørrelse vil jeg blot sige, at fremskridtspartiet på nuværende tidspunkt vil anbefale, at der ingen ændring sker med § 47.

Alt i alt må jeg altså skuffe ministeren med, at vi er meget kølige over for ændringerne, men at vi selvfølgelig som tilforn vil kigge på forslaget under udvalgsarbejdet.

Ingomar Petersen (RV):

Det er med glæde, man kan konstatere, at den radikale tanke om oprettelse af en arbejdsløshedskasse for selvstændige erhvervsdrivende nu er nået et stort skridt på vejen frem ved fremsættelsen af dette lovforslag.

Der er ingen tvivl om, at der vil være administrative problemer ved noget sådant, og det er måske en af grundene til, at ministeren ikke i sit lovforslag har medtaget den medhjælpende hustru. Når man ellers ser

[Ingomar Petersen.]

det udvalgsarbejde, som Trierudvalget har lavet, så er det sådan set kun arbejdsministeriets repræsentant, som egentlig er gået imod at tage den medhjælpende hustru med ind i det. Jeg tror nok, vi i udvalget nærmere skal vurdere dette problem. Problemet skal løses, og det vil være en kæmpeutfærdighed, hvis ikke man også får løst det for håndværkernes og den mindre handlendes hustru. Så må vi se på, om det kan løses nu, og hvis der er problemer i det, må vi vente med det til efteråret.

Et andet problem, som heller ikke er løst, og som jeg mener vi må drøfte nærmere i udvalget, er altså spørgsmålet om de kategorier af personer, som simpelt hen ingen mulighed har for at komme i en arbejdsløshedskasse. Jeg tænker f. eks. på uddelere og andre, og der vil også være de tilfælde, hvor man laver et anpartsselskab inden for håndværksvirksomhed. Der kan man også komme i den situation ikke at kunne blive arbejdsløshedsforsikret. Jeg vil da heller ikke undlade at gøre opmærksom på, at Trierudvalget jo i sin indstilling også har taget disse mennesker med.

Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt man skal have et helt års ydende medlemskab for at opnå ret til dagpenge som selvstændig i modsætning til lønmodtagerne, som kan nøjes med et halvt år, ser jeg heller ikke rigtig i ministerens redegørelse nogen begrundelse for den forskelsbehandling, der her vil være mellem lønmodtagere og selvstændige. Jeg vil da ikke undlade at gøre opmærksom på, at vi har haft et problem med denne 6 måneders regel med hensyn til funktionærlovgivningen, som man var enige om at man skulle tage op og se at få rettet.

Af andre problemer, som er medtaget i lovforslaget, er der 180 dages begrænsningen, og jeg vil sige, at det er påkrævet, at der bliver taget fat på den. Det er jo reelt sådan i dag, at når man kommer ud fra sin uddannelse, så kan man altså få understøttelse i 180 dage eller i ca. 7 måneder, og så er det altså slut. Men lovgivningen administreres jo på den måde, at når der så er gået 12 måneder eller 1 år, begynder man at regne med 26 ugers reglen, og så kan man altså igen få understøttelse, og dér regnes den tid med, man har været under uddannelse. Det vil sige, at når man har fået un-

derstøttelse i 7 måneder, så bliver man altså simpelt hen smidt ud. Så er der ikke noget at gøre fra den 7. til 12. måned, og det forekommer urimeligt.

Jeg vil nok sige vedrørende Trierudvalgets redegørelse for, at en ophævelse af denne 180 dages begrænsning bør kædes sammen med gennemførelsen af en fast ensartet dagpengesats for alle nyuddannede, at jeg tror faktisk, det er klogt at gøre det; jeg tror, vi skal tage det med i overvejelserne.

Så har vi det meget vanskelige problem med 26 ugers reglen. Det er en forfærdelig situation, folk er kommet i, at nu har de faktisk været arbejdsløse i 3 år, og nu skal de altså falde for reglen og kan ikke få understøttelse mere. Dér foreslår man så perioden udvidet til 4 år. Jeg vil godt stille det spørgsmål — og jeg synes, vi bør drøfte det i udvalget — vedrørende de 50 mill. kr., som man netto skal bruge til dette, og så er det endda efter, at vi har taget besparelsen på bistandsloven i betragtning, ellers er det 100 mill. kr. ud af statskassen, om vi egentlig ikke, som det jo egentlig også nævnes i udvalgsredigørelsen, både tiltrådt af LO og Arbejdsgiverforeningen, i højere grad havde en forpligtelse til at bruge disse penge til virkelig at sætte nogle beskæftigelsesarbejdere i gang for disse mennesker.

Jeg tror ikke, det gavner disse mennesker, at de yderligere i flere år kommer til at gå uden meningsfyldt arbejde. Jeg tror egentlig, det gavtede dem mere, hvis vi virkelig formåede at sige: nu skal vi altså finde noget, nu skal de igen ud på arbejdsmarkedet. Så tror jeg også, det vil være lettere for dem på et senere tidspunkt at komme ind på arbejdsmarkedet igen. Jeg tror ikke, det gavner folk at gå arbejdsløse i 4 år i stedet for 3 år. Men lad os se på det i udvalget.

Det radikale venstre er positivt indstillet over for at få en løsning på disse meget væsentlige problemer.

Henning Philipsen (SF):

Arbejdsministeren skal ikke umiddelbart høste utak for dette lovforslag.

Jeg har prøvet på at dele lovforslaget op i de 4 hovedkomponenter, om man vil, som det efter min opfattelse drejer sig om. For det første drejer det sig om en halvårlig regulering af dagpengene. Dernæst drejer det sig om en udvidelse af 26 ugers reglen, hvad

[Henning Philipsen.]

angår åremålet. Så drejer det sig om en afskaffelse af 180 dages reglen for de unge, og endelig drejer det sig om etableringen af en arbejdsløshedskasse for selvstændige erhvervsdrivende.

Når jeg har sagt det, så vil jeg sige, at den halvårige regulering ser vi meget gerne gennemført; vi synes, det er et minimum af et retfærdighedskrav.

Hvad angår 26 ugers reglen, vil jeg gerne henvise til vort tidligere forslag om, at man helt afskaffede den. Men vel, lad os nu se på disse ting i udvalget; det er teknisk, men jeg synes nok, det var rimeligt, om man fik reglen helt afskaffet. Det betyder naturligvis ikke, at vi er afvisende over for ministerens forslag.

Vi er tilfredse med afskaffelsen af 180 dages reglen, hvilket jo er i overensstemmelse med det forslag, vi fremsatte i oktober måned sidste år.

Og så nogle enkelte bemærkninger med hensyn til arbejdsløsheds-kassen for selvstændige erhvervsdrivende. For det første bør man jo lige erindre sig, at betingelsen for, at en lønmodtager kan få arbejdsløshedsunderstøttelse, er, at man bliver fyret, altså at man bliver tvunget til at holde op på sin arbejdsplads. Man har ikke ret til selv at gå fra sin arbejdsplads og så modtage arbejdsløshedsunderstøttelse; man skal tvinges væk fra sin arbejdsplads. Dette forslag indebærer, at en given selvstændig erhvervsdrivende selv må tage beslutningen om, hvornår virksomheden lukker, medmindre hans bank naturligvis gør det eller andre ydre omstændigheder gør, at han bliver nødt til at lukke. Han kan selv beslutte, hvornår han lukker sin virksomhed, og hvis han har været medlem af den arbejdsløshedskasse, som forslaget indebærer, tilstrækkelig længe, ja, så kan han altså modtage arbejdsløshedsunderstøttelse.

Her vil jeg godt sige, at jeg synes nok — og det tilhører naturligvis udvalgsarbejdet, det erkender jeg — vi i høj grad skal se på betingelsen for, at man kan anerkendes i så henseende. Jeg mener i høj grad, at spørgsmålet om næringsbrev skal ses i denne sammenhæng.

Og så — det kan måske også være et svar fra mig til hr. Ingomar Petersen — mener jeg, at hvad angår de medhjælpende hustru-

er, må vi ganske enkelt henvise dem til HK. Jeg mener, at der er intet som helst i vejen for, at HK kan optage disse medhjælpende hustruer i deres arbejdsløshedskasse, hvis det er således, at man primært vil fastholde — hvad vi ikke vil afvise — at etablere en arbejdsløshedskasse for selvstændige erhvervsdrivende.

Jeg vil godt føje til, at jeg synes nok, at denne arbejdsløshedskasse for selvstændige heller ikke skal være en støtte til genetablering af selvstændig virksomhed. Når jeg har sagt dette, så vil jeg godt yderligere føje til, at jeg mener, det må indebære, at hvis en selvstændig erhvervsdrivende lukker sin virksomhed og bliver medlem af en arbejdsløshedskasse, så er det, hvad jeg vil kalde en udlusningsarbejdsløshedskasse, hvilket betyder, at man stiller sig til rådighed for arbejdsmarkedet på lige fod med øvrige lønmodtagere; og i det omfang, man bliver anvist arbejde inden for et bestemt område, ja, så går man over i det pågældende områdes arbejdsløshedskasse og forlader altså denne arbejdsløshedskasse, som er etableret for de selvstændige erhvervsdrivende.

Jeg kan se, min tid er ved at være udløbet, og jeg skal derfor bare til sidst sige, at jeg gerne vil medgive Politiken, som i går i en leder skrev, at det er bedrøveligt, at vi nu skal betragte det som et fremskridt i dette samfund, at vi udvider perioden fra 3 til 4 år, hvad angår 26 ugers reglen. Det var ikke den måde, dette skulle løses på. Men vel, her er altså et forsøg på at råde bod på det og gøre skaden god, og vi vil tilsige en velvillig og aktiv medvirken i arbejdsmarkedsudvalget.

Stetter (K.F.):

På hr. Burgdorfs vegne skal jeg fremsætte nogle få bemærkninger.

Det er en retfærdighedshandling, at der gives adgang til arbejdsløsheds-kasser for selvstændige erhvervsdrivende. Vi havde ønsket denne adgang gennemført, da arbejdsløshedsloven blev ændret for et år siden, men nu synes det at kunne ske, og det er vi tilfredse med. De mindre selvstændige næringsdrivende har før nogen anden gruppe mærket arbejdsløshedsproblemet. Derfor burde sagen have været gennemført for længst.

Vi er ikke helt sikre på, at arbejdsministe-

[Stetter.]

ren har fundet den rigtige form, og deler f. eks. ikke modviljen mod de blandede kasser med både lønmodtagere og erhvervsdrivende, men det kan vi se nærmere på i udvalget. I øvrigt betragter vi etableringen af denne arbejdsløshedskasse som et skridt på vejen til at få gennemført vort ønske om én stor samlet arbejdsløshedskasse for alle.

Med hensyn til de øvrige forslag skal jeg blot bemærke, at mit parti ikke mener, at det er formålstjenligt med disse stadige lempelser, når det drejer sig om arbejdsløshedsforsikringen. Det er urimeligt at indføre disse regler, hvis man vil lempe eller afskaffe dem, så snart der er et antal personer, der falder ind under dem. De er jo indført fordi man mener, at de personer, det drejer sig om, i hvert fald i visse undtagelsestilfælde er sociale tilfælde. Det er formentlig stadig rigtigt, og det kan modvirke resocialiseringsforsøg, at man beholder disse undtagelsestilfælde under ledighedssystemet og ikke lader dem glide ind i det nye enstrengede sociale system. Hvorfor skulle vi ellers have bistandsloven?

Vi kan altså ikke acceptere, at man lemper de nuværende regler, og vi vil også gerne se nærmere på de foreslåede feriebestemmelser under det kommende udvalgsarbejde.

Ritta Ahm (KrF):

Jeg føler for så vidt ingen trang til som hr. Ingomar Petersen at takke arbejdsministeren for dette lovforslags fremsættelse, for det har jo altid været en klar aftale mellem os forligspartier, at arbejdsministeren skulle finde frem til en løsning og fremsætte det lovforslag, der ligger på bordet i dag. Selvfølgelig er høflighed en god ting, men det er altså ikke på baggrund af de radikales beslutningsforslag, arbejdsministeren har fremsat et lovforslag i dag.

Forslaget om ret til ferie for de arbejdsledige giver jeg min fulde tilslutning til. Det må være en naturlig ret for den gruppe, som i det daglige lever under et psykisk pres og på mange områder føler en slags mindre-værd ved, at ingen har brug for dem på arbejdsmarkedet, og således er sat uden for samfundssystemet, at man nu stiller denne gruppe lige med den øvrige, som har arbejde.

Med hensyn til 180 dages reglen har vi

lovet at medvirke til at finde frem til en ordening. Jeg kan i dag ikke helt overskue konsekvenserne af en generel ophævelse af denne regel, men der skal ikke herske tvivl om, at kristeligt folkeparti står ved denne aftale om at finde en løsning for de unge, der efter en uddannelse står og intet arbejde kan få. Jeg føler blot en afmagt over, at det er nødvendigt at måtte tage et sådant skridt, men jeg ser dog hen til det løfte, vi har fået i arbejdsmarkedsudvalget, om en debat om ungdomsarbejdsløsheden, som helst skulle munde ud i foranstaltninger til afhjælpning af ungdomsarbejdsløsheden.

Problemet omkring 26 ugers reglen har vi i kristeligt folkeparti selv haft fremme her i folketinget i form af et lovforslag. Det var dengang en dispensation, vi ønskede, indtil arbejdsministeren kom med det forslag, vi har liggende i dag. Vi kan fuldt ud tilslutte os den del af lovforslaget, som drejer sig om dette forhold.

Ifølge forligsaftalen kan der dog godt være en hel del i lovforslaget, som vi kunne ønske anderledes, og jeg kunne godt ønske mig, at arbejdsministeren havde fulgt Trierudvalgets bemærkninger noget mere i stedet for at gå egne veje. Hvis der er medlemmer af Trierudvalget til stede her, vil jeg gerne udtale en stor anerkendelse for det store arbejde, der ligger bag denne delbetænkning, og hvis ikke, vil jeg gerne bede arbejdsministeren overbringe denne anerkendelse. Der er nemlig et meget vægtigt materiale at arbejde ud fra, når vi skal behandle alle disse komponenter, der ligger i lovforslaget.

Kristeligt folkeparti vil gå positivt ind i det store udvalgsarbejde, der nu forestår, og vi er indstillet på, at lovforslaget med alle dets komponenter helst skal føres igennem snarest muligt.

Freddy Madsen (DKP):

Da vores ordfører, hr. Jørgen Jensen, er forhindret i at være til stede, skal jeg gøre nogle bemærkninger om det foreliggende lovforslag.

Med hensyn til spørgsmålet om de selvstændige erhvervsdrivende kan jeg sige, at vi er absolut modstandere af at lave disse selvstændige arbejdsløshedskasser for denne gruppe. Det er ikke, fordi vi ikke har megen sympati og forstår de vanskeligheder, som

[Freddy Madsen.]

mange små selvstændige erhvervsdrivende er kommet ud i, ikke alene takket være selve markedsmekanismen, men også i kraft af en række af de love, som er gennemført her i folketinget, og som i urimelig grad har tilgodeset de store monopolvirksomheder. Vi finder imidlertid, at der må søges andre veje end dem, der her er foreslået, og jeg skal henvise til, hvad vi sagde om den sag den 21. november 1975 her i salen.

Med hensyn til 180 dages reglen er vi naturligvis tilfredse med det forslag, der nu kommer fra arbejdsministeren. Det er jo en sag, som vi har ført frem, også i en række selvstændige forslag, og vi finder det naturligvis rimeligt, at forslaget gennemføres, og vil naturligvis støtte det.

Vi er også tilhængere af den lempelse, der nu gives med hensyn til ferispørgsmålet, selv om vi finder det beklageligt, sådan som det er sagt i bemærkningerne til lovforslaget, at man ikke har været i stand til at gå videre. Netop i den situation, vi nu forhåbentlig snart kommer ind i, hvor mange, der har været langvarigt ledige, igen kommer ud på arbejdsmarkedet, vil det være en uhyre vanskelig situation, mange kommer i med hensyn til afholdelse af ferie.

Så er der endelig spørgsmålet om 26 ugers bestemmelsen. Vi anerkender naturligvis den lempelse, der ligger heri, og vi vil naturligvis også være med til at støtte dens gennemførelse, men vi må i høj grad beklage, at arbejdsministeren ikke har set sig i stand til at gå videre i den sag. Det er jo således, at efter de opgivelser, der er kommet fra kasserne, var der omkring den 1. januar allerede omkring 1.400, som på daværende tidspunkt var faldet for 26 ugers bestemmelsen, og det skønnes, at i løbet af de kommende 6 måneder vil yderligere 5.000 falde for reglen. I betragtning af, at ingen har tillid til, at konjunkturerne afgørende vil vende inden for det nærmeste års tid, må vi regne med, at selv om vi får denne udvidelse til de 4 år, så vil der være adskillige tusinder, der inden for den kommende periode vil falde selv for den udvidede bestemmelse.

Så kan man jo godt stå her, som det gøres fra fremskridtspartiets side, og tale om, at der må nogen omskoling til. Kunne vi ikke få at vide, hvad det er, disse mennesker skal omskoles til? Så vidt mig bekendt er det

ikke bare nogle enkelte brancher, men stort set alle brancher, som har vanskeligheder på nuværende tidspunkt, således at der ikke findes rimelige muligheder for at anvise disse mennesker arbejde. Det er altså samfundet, som forhindrer, at de får arbejde. Men samtidig med, at man siger, at nu vil man forhindre, at de selvstændige erhvervsdrivende skal over på det sociale system, så anerkender man altså, at folk, der godt vil arbejde, og som har muligheden for det, men som man ikke kan skaffe noget arbejde, skal henvises til det sociale system. Det finder vi er en absolut urimelighed.

Det fremføres også nu fra radikal side, at så må der sættes nogle beskæftigelsesarbejder i gang. Der er næsten ingen grænser for, hvad man vil gøre af den slags ting, når det ikke er det, der er til debat her i tinget. Vi har jo fremsat forslag om, at sådanne beskæftigelsesarbejder skulle gennemføres, bl. a. inden for miljøområdet. Da erindrer jeg ikke at vi fik nogen særlig tilslutning, heller ikke fra det radikale venstre. Det er ikke bare de smukke ord, det drejer sig om, men det er faktisk også, når tingene er til debat, at ville være med til at gøre noget ved sagen.

Jeg kan som sagt ikke forstå, at arbejdsministeren ikke har fremsat forslag om 26 ugers reglens afskaffelse. De kræfter, der har været i gang i fagbevægelsen og i arbejdsløshedsbevægelsen, og som har været overordentlig betydelige, har jeg indtrykket af i og for sig har rokket noget ved den indstilling, som de forligspartier, som socialdemokratiet er sammen med i denne sag, har haft tidligere. Jeg vil gerne spørge rent ud, om det er arbejdsministerens egen indstilling, at det er forkert at ophæve 26 ugers reglen, om det i virkeligheden er socialdemokratiet, der i denne sag forhindrer, at det sker.

Jeg kunne også have tænkt mig, at forslaget var mere omfattende. Som bekendt findes der, så vidt jeg kan skønne, her i salen et flertal, hvis socialdemokratiet vil være med, for, at anvisning og kontrol skal tilbage til fagbevægelsen. Det var i og for sig noget, der hørte med i denne buket, og jeg kan kun beklage, at det ikke er kommet med.

Vi vil som sagt ud fra disse betragtninger tage stilling til sagen i udvalget. Vi vil komme med ændringsforslag, der ikke vil

[Freddy Madsen.]

føre til oprettelse af arbejdsløsheds-kasser for selvstændige erhvervsdrivende, og også i spørgsmålet om 26 ugers bestemmelsen.

Abel (CD):

På en række områder i samfundet er der gennem de senere årtier blevet skabt fælles og lige retstilstand for alle. Det gælder således i vidt omfang inden for skolevæsenet, inden for sygehusvæsenet og socialvæsenet, senest ved gennemførelsen af den sociale bistandslov. Centrum-demokraterne er enige i den målsætning, som lovgivningen på de nævnte områder er udtryk for.

Derfor er det også urimeligt, at visse samfundsgrupper — og her først og fremmest de selvstændige erhvervsdrivende — ikke hidtil har haft adgang til at blive medlem af en statsanerkendt arbejdsløshedskasse. I realiteten har dette betydet, at de selvstændige har været meget ringere stillet, end arbejdstagere i almindelighed har været det. Dette er så meget desto mere grelt, fordi de selvstændige erhvervsdrivende og øvrige grupper, som ikke har haft denne adgang, gennem deres skattebetaling er med til at finansiere udgifterne ved de øvrige samfundsgruppers arbejdsløsheds-kasser.

Selvfølgerig gælder det almindelige sociale sikkerhedsnet, dvs. adgangen til socialkontoret, også for de erhvervsdrivende. Udbetalingen herfra af sådan offentlig socialhjælp vil imidlertid ofte være betinget af, at den erhvervsdrivende først bruger en eventuel formue eller realiserer andre formuegoder, biler o. lign., men den erhvervsdrivende, som har indset nødvendigheden af at lukke en bestemt forretning, som udviklingen har gjort urentabel, har netop brug for at kunne bevare en eventuel kontant formue og andre formuegoder intakt, således at han har mulighed for senere at starte på ny i en anden branche.

Det har været fremme, at interessen for en sådan statsanerkendt arbejdsløsheds-kasse for selvstændige erhvervsdrivende måske ikke ville være så stor. Centrum-demokraterne er imidlertid af den opfattelse, at adskillige af de godt 321.000 selvstændige, som er omtalt i bemærkningerne til lovforslaget, vil benytte sig af den mulighed, som loven fra arbejdsministeren åbner mulighed for. Der skal jo blot være 1.000

medlemmer som minimum. Når ministeren regner med kun 10.000 medlemmer efter nogle års forløb, mener vi, at det er alt for lavt sat. Allerede i oktober sidste år fremsatte centrum-demokraterne selv forslag til folketingsbeslutning om en fælles arbejdsløsheds-kasse for alle.

Vi mener ikke, at den opdeling i kasser for selvstændige og kasser for lønmodtagere, som der her lægges op til, er nødvendig. Vores tanke var en blandet kasse, hvor alle interesserede, uanset fag og erhvervsgruppe, kunne melde sig ind og dermed sikre sig økonomisk mod arbejdsløsheden. Det foreliggende forslag giver ikke mulighed for det, hvilket vi beklager, men den vigtigste målsætning er selvfølgelig opfyldt.

Jeg kan godt støtte det forslag, der ligger fra den radikale ordfører, at netop de medhjælpende hustruer på en eller anden måde bringes med ind i dette. Det synes jeg også er rimeligt ud fra udvalgsbetænkningen.

I øvrigt kan jeg sige om de andre hovedpunkter i lovforslaget, at vi principielt er positivt indstillet. Det gælder udvidelsen af 180 dages reglen og 26 ugers reglen, så den også udvides til de 4 år, men vi ser gerne, at de forskellige praktiske spørgsmål, som har været rejst af flere ordførere, behandles i udvalget.

Spørgsmålet om ferie i ledighedsperioden har budt på en række praktiske, og vel nok lidt urimelige vanskeligheder for de ledige, og det problem må vi selvfølgelig også se at få løst.

Centrum-demokraterne kan som sagt gå ind for hovedsigtet i det foreliggende lovforslag, men ser frem til, hvad udvalget kan finde frem til til næste behandling.

Kurt Hansen (VS):

Dette lovforslag er jo et sammensurium af nogle småforbedringer samt de borgerlige partiers krav om arbejdsløsheds-kasse for de selvstændige erhvervsdrivende. VS har hele tiden været modstander af disse forslag og disse tanker. Hver gang noget lignende er blevet behandlet, har vi afvist det, og vi har gjort det ud fra de betragtninger, at a-kasserne jo var noget, der hørte til fagforeningerne. A-kasserne blev direkte oprettet i forbindelse med, at fagforeningens medlemmer blev kastet ud i arbejdsløshed og ikke havde mulighed for at få hjælp på anden

[Kurt Hansen.]

vis. Det lykkedes netop fagforeningerne gennem et fagligt pres at få ændret indholdet i det, således at det var muligt at få dem statsanerkendt og få tilskud fra staten til denne funktion.

Det er jo klart, at dette forslag er fremsat ud fra deisen om, at vi er alle sammen lige, vi betaler alle sammen skat, og så skal vi også alle sammen have arbejdsløshedsunderstøttelse. Det er jo faktisk de ting, der står i bemærkningerne. Man kan jo klø sig i nakken og tænke: hvad er det for et lighedsbegreb at lancere, at fordi vi alle sammen betaler skat, så skal vi altså også alle sammen retfærdigvis have ret til at trække på arbejdsløsheds-kassen?

Vi mener i stedet for, at vi skal beholde a-kasserne, som de er, og udbygge dem på den måde, at vi får hævet arbejdsløshedsunderstøttelsen op til de 100 pct. Vi mener ikke, at ordningen, som den er i dag, hvor det jo reelt mange gange er 60-70 pct. af den tidligere indkomst, de arbejdsløse får udbetalt, på nogen måde er acceptabel.

Jeg vil ikke skjule, at der kan være et problem i forbindelse med de selvstændige erhvervsdrivende, men jeg vil gerne henholde mig til det, jeg også har sagt, når vi tidligere har diskuteret disse problemer, at dér må det være sådan, at vi går ud fra selvforsikringsprincippet, eller også, som det nævnes i betænkningen fra Trierudvalget, må man anvende den forbigående hjælp i forbindelse med bistandsloven. En af de to muligheder. Det kan ikke være rimeligt, det kan ikke på nogen måde være i arbejderens interesse, at mindre virksomhedsejere, som måske gennem en årrække har haft mulighed for at udbytte og underbetale en arbejdskraft, nu lige pludselig, når de har lyst til at afvikle geschæften, går hen og får arbejdsløshedsunderstøttelse samtidig.

Jeg mener, at man kan betegne denne løsning som en midterløsning, en blød midterløsning — blød er den i hvert fald.

I forbindelse med 26 ugers reglen kan man undre sig lidt over, at man ikke tager konsekvensen og følger det krav, som arbejdspladserne har rejst, og det krav, som VS også har rejst gentagne gange. Jeg mener, at det må være rimeligt at gå ind for at få fjernet denne 26 ugers regel. Jeg ved ikke, om ministeren er bekendt med den be-

tænkning, der er kommet fra fremtidsforskningsinstituttet, og som bl. a. Thorkil Kristensen har været med i, hvor det klart og tydeligt bliver fastslået, at vi vil løbe ind i en yderligere skærpelse af den økonomiske krise i løbet af 1978. Hvad skal vi så gøre om 1 år? Skal vi lave en lov, der siger, at vi forlænger løbetiden for 26 ugers bestemmelsen til 5 år, og sådan fortsætter vi fremdeles, når den økonomiske krise skærpes, så udvider vi og udvider vi bare? Det er jo den indre dynamik, som er indbygget i dette princip.

Vi kan tilsige støtte til løsning af problemerne omkring 180 dages reglen; det vil vi gerne være med til.

Så vil jeg lige komme med nogle enkelte bemærkninger omkring ferieproblematikken. Det er jo mildest talt hysterisk, at der er nogle, der heroppefra kan stille sig op og sige, at nu er det jo helt fint, at de arbejdsløse også har mulighed for at holde ferie. De kan rejse, hvorhen de vil. Altså det er der ingen mennesker der kan gøre med den arbejdsløshedsunderstøttelse, man får i dag. Det er mildest talt en forvrængning, som er uacceptabel.

I forbindelse med de halvårslige reguleringer må man sige, at der er tale om en forbedring. Vi havde hellere set, at noget af det, som f. eks. er indbygget i et forslag fra SF, som går ud på kvartårslige reguleringer, og som ligger til behandling i arbejdsmarkedsudvalget, var blevet vedtaget, men det er der nok heller ikke baggrund for at gøre lige nu.

Alt i alt må man sige, at når der skal være en revision af arbejdsløshedsloven, så er det bestemt ikke nogen tilfredsstillende revision, der er lagt op til.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen):

Må jeg først sige tak for de mange positive udtalelser, der er fremsat om dette lovforslag, selv om der også har været kritiske bemærkninger ind imellem. Det er der vel ikke så forfærdelig meget at sige til, der var jo noget af det, som også jeg godt kunne ønske anderledes, men på den anden side må man jo også realistisk vurdere, hvad der er mulighed for at komme igennem med her i folketinget.

Spørgsmålet om medhjælpende ægtefæller har været rejst; spørgsmålet om ledere af

[Arbejdsministeren.]

aktieselskaber og anpartsselskaber har været rejst, og der ligger altså en række problemer dér. Det, jeg lagde afgørende vægt på, var den diskussion, vi havde sidste år, hvor man sagde: det gælder først og fremmest de små selvstændige erhvervsdrivende, som uden egen skyld må lukke, enten på grund af konjunkturerne eller på grund af den særlige krisesituation, vi står i. Skulle vi gøre dette færdigt, så jeg kunne opfylde det løfte, jeg havde givet sidste år, var vi nødsaget til at begrænse det på den måde, der har været tale om, fordi f. eks. spørgsmålet om medhjælpende ægtefæller rejser en række problemer, både af kontrolmæssig natur og i relation til skattelovgivningen og i andre henseender. Derfor kræver det altså yderligere undersøgelser, mener jeg, før vi kan lægge noget helt grydeklart frem på dette felt.

Det er rigtigt, som hr. Røtzler Møller sagde, at der er en lille afvigelse fra udvalgets indstilling om 180 dages reglen. Hr. Røtzler Møller mente også, at det var et dårligt forslag, der var rejst omkring ferien. Dé er sandelig også en afvigelse, og jeg er ikke sikker på, at hr. Røtzler Møller hellere ville have det, som udvalget indstiller. Det ville koste knap 300 mill. kr., og det mente jeg ikke der var nogen politisk mulighed for at komme igennem med. Derfor har jeg ikke turdet tage det videregående skridt.

Jeg er for så vidt ikke uenig med hr. Johan Philipsen, når han siger, at det er en kedelig løsning, og han hellere så, at der blev tale om arbejde til de pågældende. Det så jeg også hellere. Jeg ved også, at arbejdsformidlingen udfolder meget ihærdige bestræbelser for at sikre, at de, der enten er faldet for 26 ugers reglen eller står umiddelbart foran det, kommer i arbejde, bliver anvist arbejde, men i mange tilfælde er det jo sådan, at det er folk, som er oppe i årene, hvor det er vanskeligt at få dem i arbejde igen.

Hr. Ingomar Petersen var også inde på spørgsmålet om medhjælpende ægtefæller og nævnte, at problemet skal løses. Han nævnte, at uddelere og andre må have mulighed for at blive forsikret. Spørgsmålet om disse enkelte grupper er taget op og ligger i udvalgets kommissorium, er altså noget, man arbejder videre med.

Så talte hr. Ingomar Petersen om en forskelsbehandling, fordi der her var tale om 12 måneders ventetid, hvorimod lønmodtagerne kun havde 6 måneder. Man har fulgt det samme princip her som i Sverige, hvor der er dobbelt så lang ventetid for selvstændige erhvervsdrivende, fordi forholdene trods alt ikke er de samme. Det kan umiddelbart konstateres, når en arbejder bliver arbejdsløs af den ene eller den anden grund, men situationen er ikke ganske den samme med de selvstændige, og jeg synes egentlig, det foreslåede er ganske rimeligt. Jeg er da enig i, at det ville være bedre, om vi kunne sætte arbejdet i gang, sådan at der ikke var behov for en lempelse af 26 ugers reglen.

Må jeg så lige sige til hr. Henning Philipsen, som nævnte de halvårslige reguleringer, at disse halvårslige reguleringer jo blev gennemført sidste år. Det er en rent teknisk ting, redaktionel ting, der er tale om i forbindelse med lovforslaget denne gang.

Hr. Henning Philipsen og andre har været inde på spørgsmålet om, at 26 ugers reglen helt burde afskaffes. Jeg vil gerne sige om dette spørgsmål, at jeg tror, det er meget vigtigt i forbindelse med det system af arbejdsløsheds-kasser, vi har, at vi sikrer en vis tilknytning — det tror jeg også er af betydning for de enkelte — til arbejdsmarkedet. I de mange år, hvor vi har haft en god og rimelig beskæftigelse, har 26 ugers reglen jo ikke spillet nogen rolle, i alle tilfælde ikke nogen afgørende rolle. Nu er vi i en situation, hvor mange trods den bedste vilje til at opfylde denne regel ikke er i stand til det, måske for en kortere eller længere periode, og det er jo også derfor, vi har begrænset det. Der ligger jo dog nogen optimisme i dette, at vi har foreslået en tidsbegrænsning, og det har vi bl. a. gjort i troen på, at vi får bedre beskæftigelsesvilkår, når vi kommer ind i 1977.

Hr. Henning Philipsen har også været inde på spørgsmålet om, at særlige regler må udarbejdes i forbindelse med administrationen af eventuelle arbejdsløsheds-kasser for selvstændige. Det er klart. Der må også være tale om normal overflytning. Man må være arbejdssøgende til et lønmodtagerjob eller til et andet job, på samme måde som andre må være det. Man må være til rådighed for arbejdsmarkedet, og begynder en lille købmand i et supermarked eller et an-

[Arbejdsministeren.]

det sted, må han naturligvis overflyttes til den organisation, eller i alle tilfælde til den arbejdsløshedskasse, som dækker det pågældende område. Det kan der ikke være tvivl om.

Hr. Stetter ville ikke være med til at lempe 26 ugers reglen og pegede i stedet for på bistandsloven. Jeg mener, det er en kort-sigtet betragtning, for vi skal ikke skubbe flere ind under bistandsloven end højest nødvendigt. Jeg mener at det er meget afgørende, også for den fremtidige udvikling på arbejdsmarkedet og for erhvervslivet, at vi søger at sikre de pågældende den tilknytning til arbejdsmarkedet, som et aktivt medlemskab af en arbejdsløshedskasse også er udtryk for.

Må jeg sige til fru Ritta Ahm, at jeg for et øjeblik siden har overbragt takken til udvalgets formand for det udmærkede arbejde, man har udført. Jeg vil da også gerne gentage den heroppefra. Jeg forstod også fru Ritta Ahm sådan, at jeg burde have fulgt udvalget i højere grad. Jeg har allerede begrundet i nogen udstrækning, hvorfor jeg ikke har kunnet gøre det på nuværende tidspunkt.

Hr. Freddy Madsen behøver jeg vist ikke at svare, da jeg har svaret på spørgsmålet om 26 ugers reglen.

Må jeg bare sige til hr. Kurt Hansen, at når han siger, at forslaget er et sammensurium af småforbedringer, så vidner det nu ikke om megen kontakt med fagbevægelsens lokale organisationer og hovedorganisationer. Det minder mere om det, man har sagt om en anden politiker, at han har begge fødder solidt plantet i den blå luft, når han udtaler sig på denne måde, for det er jo et afgørende spørgsmål for fagbevægelsen. Der er ikke vedtaget en resolution på en fagforenings generalforsamling gennem det sidste år, hvor man ikke har peget på 180 dages reglen, 26 ugers reglen og sikring af ferie for de arbejdsløse. Derfor kan jeg altså ikke være enig i dette synspunkt. Vel, jeg skal ikke lægge op til en ny debat om dette, det hører udvalgsarbejdet til.

Det er klart, at alle de synspunkter, der er kommet frem her i dag, vil indgå i det udvalgsarbejde, som jeg håber og tror på kan blive afsluttet meget hurtigt.

Ritta Ahm (KrF):

Jeg vil gerne lige orientere VS' ordfører, hr. Kurt Hansen, om, at der findes charterrejser med så mange billige tilbud, at det ville være langt billigere at rejse sydpå end at blive herhjemme i landet og holde ferie, så VS' postulat holder altså ikke.

Men jeg er faktisk kommet herop for at rette en beklagelig fejl, for jeg har glemt at nævne spørgsmålet om a-kasserne for de selvstændige, og det er endda en sag, som ligger kristeligt folkeparti meget på sinde at få ført igennem. Den gruppe har alt for længe stået uden det sikkerhedsnet, som store dele af den danske befolkning i mange år har haft, men der ligger også i betænkningen så mange løse tråde omkring dette forslag, at det er helt umuligt at komme ind på løsninger med hensyn til samling af de løse tråde. Problemerne må og kan også løses med lidt god vilje fra alle parter.

Kurt Hansen (VS):

Når vi har diskuteret arbejdsløshedsloven igennem det sidste halvandet år, så har jeg peget på mange meget væsentlige problemer, som ligger i arbejdsløshedsloven. Jeg har peget på, at man skal have fuld dækning. Jeg har peget på den såkaldte arbejdsvægringsbestemmelse. Jeg har peget på deportationsloven, og jeg har peget på en fjernelse af 26 ugers reglen.

Det er ud fra denne opfattelse af, hvad jeg mener der bør laves om i arbejdsløshedsloven, jeg tillader mig at betegne dette som et sammensurium af småforbedringer og så de borgerlige partiers krav om en arbejdsløshedskasse for de selvstændige erhvervsdrivende. Det er ikke et spørgsmål om, hvor man har fødderne plantet henne. Det er et spørgsmål om hvilken politisk linje og hvilken politisk opfattelse man har. Det er klart tilkendegivet fra VS-repræsentanter, fra arbejdspladser, i fagbevægelsen, at det her er i nøje overensstemmelse med den linje, man i øvrigt lægger frem derude.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om statsgaranti for driftslån til ejere af fiskerfartøjer.

(Lovforslag nr. 245. Fremsat 5/5 76).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den sidste sag på dagsordenen nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om statsgaranti for driftslån til virksomheder inden for konsumfiskeindustrien.

(Lovforslag nr. 246. Fremsat 5/5 76).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Søren B. Jørgensen (S):

Vi behandlede sidst de to lovforslag i januar måned i forbindelse med SFs forslag. Jeg pegede dengang på, at de to love kun havde gyldighed i finansåret 1975-76. Det er derfor med tilfredshed jeg noterer, at vi nu får dem til behandling igen, idet ministeren foreslår dem forlænget, så de også kommer til at gælde i indeværende finansår.

Jeg skal ikke komme ind på alle de argumenter, der taler for en forlængelse af disse love. De findes udmærket omtalt i ministerens skriftlige fremsættelse, og jeg kan henvisse interesserede til at læse den.

Vi har imidlertid — og jeg synes, det skal nævnes ved førstebehandlingen her — fået et yderligere argument for disse to lovforslag, nemlig dette, at af de 95 garantier, der indtil nu er ydet, har man foretaget en vurdering af de 55, og det viser sig efter denne vurdering, at de 17 af disse 55 godt kunne have fået lån, hvis der ikke havde været statsgaranti, hvorimod de 38 ikke ville kunne have opnået lån, hvis ikke statsgarantien havde været der. Det betyder altså, at $\frac{2}{3}$ af de ansøgninger, som kommer ind, har fået lån i kraft af denne lov, og det er yderligere argument for, at den skal være der.

Jeg vil gerne lige rejse et problem her til

sidst, som jeg har gået og spekuleret over i de sidste par dage. Vi ved, at der i de sidste måneder har været foretaget en del fiskeri efter blåhvilling. Jeg ved også, at det er omkring 11 fartøjer, der har deltaget i dette fiskeri, og der foretages forsøg i øjeblikket med denne fiskeart. I den forbindelse har jeg et spørgsmål til ministeren. Jeg har ikke mulighed for at vurdere den økonomiske side af sagen i det fiskeri her, men vil gerne spørge, om det forholder sig sådan, at såfremt de, der står for det fiskeri, måtte finde det ønskeligt, så vil ministeren drage omsorg for, at den statsgaranti, vi her diskuterer, også vil komme til at gælde for lån til videreudvikling af dette forsøgsfiskeri, altså efter blåhvilling.

Med de bemærkninger skal jeg tilsige socialdemokratiets medvirken til en hurtig og en velvillig behandling.

Karlskov Jensen (V):

Vi er også fra venstres side enige med regeringen i, at forholdene ikke har artet sig sådan for fiskeriet eller for fiskeindustrien, at vi kan undvære disse ordninger, og er altså tilfredse med, at de bliver foreslået forlænget yderligere et år.

Vi må vel også erkende, at disse ordninger i den form, som de nu har, ikke har haft så lang en virketid, at de er blevet udnyttet i et rimelig stort omfang, og det taler sådan set også for, at de bliver forlænget.

Jeg gjorde allerede i fjor ved behandlingen opmærksom på — og det har jeg gjort hele vejen igennem med denne lovgivning her — at vi fra venstres side har været temmelig skeptiske over for den kautionsform, som har været knyttet til det, nemlig tabskautionen. Jeg anerkender, at ministeren igennem aftaler med pengeinstitutterne har bødet noget på det forhold, sådan at en forsinket terminsbetaling ikke umiddelbart fører til en konkursforretning. Men alligevel er det stadig vores opfattelse i venstre, at det ville være bedre med en almindelig selvskyldnerkautionsordning, hvor pengeinstitutterne overtog en vis del af risikoen og staten en anden del. Om det så skulle være 50:50, eller hvad det skulle være, det er jeg ikke umiddelbart i stand til at sige, men det er noget, vi i givet fald kunne drøfte i udvalget.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om han